

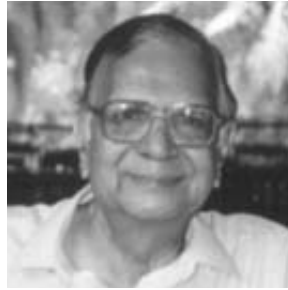
De aard van volwassenheid

– Surendra Narayan

Volgens het woordenboek betekent het woord 'volwassen' 'lichamelijk en geestelijk volgroeid,' (van Dale, noot C.B.) 'met volledig ontwikkelde krachten van lichaam en geest' (Engels artikel), of rijp.

Wijzen en leraren die het woord volwassen betrokken op de diepere lagen van het bewustzijn, legden deze 'volledig ontwikkelde krachten van lichaam en geest' of 'rijpheid' op allerlei verschillende manieren uit.

Surendra Narayan is vele jaren de Internationale Vice-President van de TS geweest.

Sommige van deze toelichtingen zijn eenvoudig maar toch hebben ze een diepzinnige betekenis. Zo is er één, van de Soefi geleerde Jalaluddin Rumi, getiteld 'Rijpheid is het Al', die zegt:

Deze wereld is als een boom; wij zijn als de halfrijpe vruchten eraan. De onrijpe vruchten hangen stevig aan de tak, omdat ze niet geschikt zijn om gegeten te worden. Maar wanneer ze tot rijping zijn gekomen en zoet en smakelijk zijn geworden, verliezen ze hun houvast aan de tak. Evenzo verliest het koninkrijk van de wereld zijn aantrekkelijkheid voor hem wiens mond de zoetheid van de grote gelukzaligheid heeft geproefd.

'Het houvast aan de tak verliezen' hetgeen niet-gehechtheid of 'vairāgya' betekent, speelt in bijna alle leringen van de wijzen een rol, want het is de reflectie van volwassenheid. J. Krishnamurti noemt het 'vrij zijn van behoeften', waarbij hij onderscheid maakt tussen 'noodzakelijkheden' en 'behoefte', en voegt daaraan toe:

Er kan alleen liefde zijn als er niet een behoefte is en niet een voortdurende wisseling van behoeften en een eeuwig zoeken, van de ene vorm van gehechtheid naar de andere, van de ene tempel naar de andere, van de ene overtuiging naar de andere. Het aanhangen van een idee, het ergens bij willen

horen, bij een sekte, of het belijden van een dogma, komt voort uit een behoefte, uit de essentie van het zelf, dat zich als de meest altruïstische activiteit voordoet. Het is een dekmantel, een masker. Het vrij van behoefte zijn is volwassenheid.

Behoeftte en begeerte worden in dezelfde betekenis gebruikt. Begeerte is op gehechtheid gebaseerd en gehechtheid op illusie – de illusie van een afgescheiden zelf en ook de illusie dat als ik ‘dit’ kan verkrijgen, het mij een blijvend geluk zal brengen, terwijl ‘dit’ in zichzelf illusionair, voorbijgaand, veranderlijk, teleurstellend is. Wanneer een dieper begrip ontstaat zullen, zoals de dichter Tagore het stelt, ‘al mijn illusies opbranden tot vreugdevuren en al mijn begeerten rijpen tot vruchten van liefde.’

Volwassenheid staat dus voor het tot rijping of tot bloei komen van werkelijk inzicht, een toestand van ontwaakt bewustzijn dat op niveaus functioneert die boven het zelf uitgaan. Men kan een ‘normaal’ leven in de wereld leiden met familieverbindingen en verantwoordelijkheden op zakelijk, beroepsmatig of politiek gebied, maar toch niet-gehecht blijven, dichtbij en toch veraf. Zo iemand doet elk stukje werk, zelfs het meest eenvoudige of onbetekenende, efficiënt, zo goed als hij kan, hij hecht zich er echter niet aan. Een chassidische heilige heeft eens gezegd: ‘Ik ging niet naar de “Maggid” van Meseritz om de Thora van hem te leren, maar om hem zijn veters te zien strikken’.

Zo zijn alle levenservaringen – de aangename en de onaangename, gezondheid en ziekte, liefde en smart, succes en mislukking – als ze op de juiste wijze worden opgevat, bedoeld om ons te helpen bij onze groei in goedheid.

Volwassenheid bereik je niet door conflicten, onderdrukking of ontkenning. Zij komt op een natuurlijke wijze voort uit ons diepere bewustzijn, wanneer we observeren, nauwkeurig toezien en de ware aard van de dingen buiten en binnenin onszelf trachten te begrijpen. Zij is het gevolg van een ‘natuurlijke’ levenswijze. Een boom verstoot zijn blad niet in de herfst en accep-

teert geen nieuwe in het voorjaar! Of om het een beetje anders te stellen, je kunt zeggen dat volwassenheid niet ergens van buitenaf bij ons binnenkomt, maar dat het op een natuurlijke wijze in ons begint te stralen wanneer we uitgroeien boven de muren van zelfzucht die we zelf om ons heen hebben opgebouwd. Dan begint al ons werk een beetje heilig te worden, want in volwassenheid woont liefde van de allerzuiverste soort.

Volwassenheid bergt in zich vele kwaliteiten die uit een zuiver hart voortkomen. Ze zijn er niet van gescheiden, zoals bloembladeren niet van de bloem gescheiden zijn.

Een van die kwaliteiten is nederigheid. ‘Leren is de ware essentie van nederigheid, leren van iedereen en alles.’ Iemand die nederig is, is ook eenvoudig, zonder pretenties en oprecht in zijn betrekkingen. Zijn denken is niet overladen met de last van het verleden, vooroordelen, conditioneringen wat betreft ras, geloof en wat men noemt culturen. Een eenvoudig denkvermogen is ontvankelijk, niet belemmerd of afgesloten voor alles van buiten.

Een andere kwaliteit is sensitiviteit. Het is niet een ‘gevoeligheid’ voor wat anderen zeggen of wel of niet met ons doen, maar een scherp waarnemingsvermogen – van de schoonheid van een boom, de tederheid van een jong blad, de lach op een kindersnoetje, en de pijn en het leed van anderen. Je zou kunnen zeggen dat sensitiviteit en de diepste aard van mededogen hand in hand gaan, want beide zijn doordrongen van een intens bewustzijn van heelheid.

Mededogen is onzelfzuchtige liefde die op natuurlijke wijze, zonder geforceerdheid uit een zuiver hart tot bloei komt. Zij verwacht niets terug en is niet selectief. Vrienden en familie worden niet uitgekozen en anderen genegeerd, de goeden worden niet voorgetrokken boven de minder goeden. Want de liefde is alomvattend, onopvallend voedend, verfrissend, troostend, versterkend, inspirerend en zelfs anderen verheffend. Dit wordt ook wel ‘transcendente liefde’ genoemd, die nooit minder wordt of opdroogt, omdat ze

‘geen afgescheiden zelf heeft’. Mevrouw Blavatsky noemt dit een ‘oeverloze universele essentie’, de wet van eeuwige harmonie.

‘Blijf waakzaam en let steeds op’ is evenwel een aansporing en een waarschuwing die altijd weer door alle grote leraren van de mensheid van alle tijden, wordt gegeven.

‘Gij zijt kinderen van het licht. Laat ons daarom niet slapen zoals anderen, maar laat ons wakker en beheerst blijven.’

Volwassenheid is ook een toestand van inwonende vrede en zegen en kan niet ontstaan als we zowel de geneugten van de zinnen als de glans van het innerlijk licht nastreven. ‘Ge zult niet tegelijkertijd met een os en een ezel ploegen.’

Laten we afsluiten met een inspirerende tekst van Annie Besant die heel toepasselijk de aard van iemand die volwassen is, beschrijft:

Zo iemand, die op het Zelf gericht is, verwacht zichzelf niet meer met zijn voertuigen. Deze zijn slechts instrumenten om mee te werken, gereedschappen om naar zijn wil te gebruiken....en in staat om het tumult van de wereld in zich op te nemen en het om te zetten in harmonie en daardoor het leed van anderen te kunnen voelen. Hij voelt echter niet zijn eigen leed, want hij staat daar buiten, voorbij alle stormen. Toch kan hij zich op elk moment neerbuigen in de storm, om een ander er bovenuit te tillen, zonder zijn eigen houvast te verliezen op de rots van het Goddelijk Bewustzijn, dat hij in zichzelf herkent.

Misschien wordt in dit stadium nog geen volmaaktheid van ons verwacht; maar alleen een niet aflatende waakzaamheid!

Uit: *The Theosophist*, oktober, 2000
Vertaling: Corrie Blaak

Vanuit welk standpunt je het ook bekijkt,
we zijn allemaal hetzelfde
in zoverre we geluk wensen
en het lijden niet wensen.
Nu ben jij maar in je eentje,
maar de anderen zijn oneindig in getal.
Daarom zijn de anderen belangrijker dan jij.

Uit: "Oceaan van wijsheid", Dalai Lama